

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica	Batxillerat /Grau en Història, Arqueologia i Arts cristianes					
Titulació oficial	Baccalaureatus in Historia, Archaeologia et Artibus Christianis: equivalent al títol universitari oficial de Graduat [BOE 22/04/2015]					
Assignatura	2G1001 – 1CP006 TOPOGRAFIA DE L'ORBIS CHRISTIANUS (GEOGRAFIA HISTÒRICA DEL CRISTIANISME)					
Any	2022-23	Curs	Segon / Curs Pont	Valor lectiu	3 ECTS	
Període lectiu	Primer semestre	Hores setmanals		2	Cicle	Grau
Professor/a	Dr. Jesús Oliver-Bonjoch			Llengua	Català	

Descripció/Justificació

Aquesta assignatura es proposa abordar la dimensió geogràfica del cristianisme a través dels temps, des del context en el qual va predicar Jesús de Natzaret, fins el món global contemporani. Amb una perspectiva dinàmica, veurem com es va divulgar l'*Evangelium* en diverses èpoques -a través del Mediterrani romà i dels oceans, o com es varen estendre els ordes monàstics i religiosos més importants. Des del punt de vista del paper de l'Església com agent actiu en l'ordenació, el desenvolupament i la gestió del territori rural i de l'espai urbà, com també en la seva percepció simbòlica, analitzarem la influència determinant del cristianisme en la construcció i la configuració d'Europa, des de Constantí el Gran fins les *revolucions* burgeses.

Requisits i orientacions prèvies

- Els requisits bàsics per a cursar aquesta assignatura són els necessaris per a accedir a qualsevol titulació universitària del ram humanístic.
- Convindria tenir uns coneixements previs d'història i geografia del Mediterrani antic i d'Europa fins el nostre temps.
- Capacitat d'interpretar mapes i dades geogràfiques.

Objectius

Generals:

- Obtenir coneixements històrics, geogràfics i artístics avançats que permetin comprendre el món com una realitat global i complexa, complementats amb coneixements d'altres disciplines.
- Adquirir la capacitat d'anàlisi i interpretació de documentació històrica, textual, cartogràfica, material i artística.
- Desenvolupar una perspectiva global i universal del coneixement dels processos històrics, geogràfics, culturals i artístics.
- Obtenir coneixements dels sistemes d'ensenyament i aprenentatge dels processos històrics, geogràfics i artístics.
- Desenvolupar i consolidar la capacitat de comprensió, valoració i interpretació del patrimoni històric, paisatgístic i cultural.
- Proporcionar el coneixement i els instruments necessaris per iniciar una carrera com a investigador en l'àmbit de la història, la geografia i la història de l'art.
- Desenvolupar la capacitat de contrastar les perspectives de la realitat i tradició històrica i

geogràfica pròpies amb altres realitats.

- Adquirir la capacitat d'analitzar i comprendre la realitat de la història i el mitjà geogràfic més proper com a estudi de cas d'un context més ampli i global.
- Desenvolupar la capacitat d'analitzar el present en clau històrica, geogràfica i cultural.
- Consolidar i augmentar la capacitat d'expressió, tant verbal com escrita, i l'ús adequat de la terminologia específica.
- Desenvolupar la capacitat de transmetre i difondre els coneixements adquirits de manera clara a un públic variat, especialitzat o no.
- Desenvolupar habilitats d'aprenentatge que permetin continuar la formació de manera autònoma.
- Desenvolupar la capacitat creativa, innovadora i l'esperit emprenedor.

Específics:

- Adquirir eines metodològiques adequades per a estudiar i analitzar la dimensió geogràfica del cristianisme.

Competències

Competències transversals (genèriques):

- Construir un coneixement racional i crític dels processos històrics, artístics i geogràfics que permeti comprendre el present i fer-lo comprensible als altres.
- Adquirir un domini dels mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi i d'interpretació de les fonts i documents històrics, artístics i geogràfics.
- Tenir capacitats, eines i recursos per a l'anàlisi i la síntesi d'informació.
- Aprofundir en el coneixement i aplicació dels conceptes, teories, temes i procediments de la recerca històrica, artística i geogràfica.
- Consolidar un coneixement bàsic dels principals fets i processos de canvi i continuïtat de la humanitat en una perspectiva diacrònica.
- Ser capaços de considerar diferents perspectives sobre els temes o problemes en els quals treballin, avaluar-los i fonamentar les conclusions i les decisions sobre la base d'aquesta avaluació.
- Saber dilucidar les particularitats disciplinàries i interpretar la realitat des d'una mirada interdisciplinària.
- Saber usar i aplicar les TIC en l'àmbit acadèmic i professional.

Competències específiques:

- Saber dilucidar les particularitats disciplinàries i interpretar la realitat des d'una mirada interdisciplinària.
- Comprendre els grans processos polítics, socials i econòmics de la història des d'una perspectiva sincrònica i diacrònica.
- Comprendre, identificar i analitzar les variables històriques que generen l'inici o la fi dels grans processos històrics.
- Analitzar informacions contingudes en textos, imatges i discursos i avaluar-les de forma autònoma i crítica.
- Formular hipòtesis i desenvolupar projectes de recerca que puguin contribuir al coneixement i al debat de problemes actuals o del passat.
- Combinar les dimensions temporal i espacial en l'explicació dels processos socioterritorials.
- Analitzar i interpretar problemes paisatgístics, ambientals, demogràfics i urbanístics.
- Conèixer i aplicar mètodes d'informació geogràfica.
- Aprofundir en la diversitat i complexitat dels territoris en els quals es desenvolupa

l'activitat humana, i diferenciar i caracteritzar els diferents espais regionals.

Continguts

1. Introducció. Galilea, Judea i Jerusalem en temps de Jesús: el bressol del cristianisme.
2. El *Mare Nostrum* com a primer camp de difusió de l'Evangelí.
3. De l'Imperi Romà a la *Cristiandat*. El cristianisme com agent transformador de l'Imperi i de les seves ciutats. Roma, Milà, Constantinoble i Ravenna. Les diòcesis cristianes.
4. Mapa del monaquisme cristià: origen i difusió; d'Egipte a les Illes Britàniques. El paper dels monjos en l'expansió de la *Cristiandat* fora de les antigues fronteres de l'Imperi. Els monestirs en la reorganització i la gestió del camp europeu.
5. La dimensió sacra i simbòlica del món conegut: *ciutats santes*, rutes de peregrinació i santuaris. Terra Santa, Roma i Santiago de Compostela.
6. Cristianisme i islam: de la retracció de la *Cristiandat* a les Croades.
7. L'Església en el ressorgiment de les ciutats europees. L'Església diocesana i els ordes religiosos com a actors en el teixit urbà.
8. La divisió de la *Cristiandat*: l'Europa ortodoxa, l'Europa catòlica i l'Europa protestant.
9. Expansió i difusió del cristianisme fora d'Europa, del segle XVI al XX: el *Nou Món*, Àsia i Àfrica.
10. Conclusions: l'empremta del cristianisme en el món contemporani.

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

Es planteja la realització d'un treball de recerca com a forma d'exemplificar els continguts estudiats a classe i concebre l'assignatura com una eina metodològica. El treball consisteix en cercar les empremtes del cristianisme en un territori acotat per l'alumne amb l'aprovació del professor, i elaborar-ne un inventari amb mapes. Els objectius i les característiques detallades d'aquest treball s'explicaran en la primera classe del curs.

Avaluació

Criteris d'avaluació:

- Comprovació dels objectius i estratègies assolides a través del treball de recerca.
- Valoració de la participació a classe i a les activitats proposades.

Tècniques d'avaluació:

- Les competències genèriques i específiques s'avaluaran pel treball de recerca, que s'haurà de lliurar abans del 31 de gener.

Bibliografia bàsica

- BEITZEL, B. J., (ed.) (2007) *L'Atlas de la Bíblia: Un viatge social i històric per les terres de la Bíblia*, Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- DUÉ, A., (1998) *Atlas histórico del cristianismo*, Madrid: San Pablo.
- LABOA, J., (2008) *Atlas histórico de los concilios y de los sínodos*, Madrid: San Pablo.
- LITTELL, F., (2001) *Historical Atlas of Christianity*, New York: Continuum.
- SMART, N., (ed.) (2000) *Atlas mundial de las religiones*, Colonia: Könemann.